

Bokredaktör: Gun Berefelt Tel: 08-790 34 80

Lättläst introduktion i klinisk virologi

Tomas Bergström. **Virusinfektioner – klinik, diagnostik och behandling.** 91 sidor. Mölndal: Glaxo Wellcome AB, 1997. ISBN 91-88286-11-8.

Recensent: Per Juto, docent och överläkare, viruslaboratoriet, Norrlands Universitetssjukhus, Umeå.

Det föreligger ett stort behov av litteratur på svenska i klinisk virologi. Ämnet har genomgått en snabb utveckling vad gäller diagnostik och behandling.

Tillkomsten av allt fler effektiva antivirala medel kräver bättre och snabbare diagnostik och ökad kunskap hos de behandlande läkarna. Tomas Bergström, virolog i Göteborg, har skrivit en faktaspäckad charmerande liten bok i ämnet. Den föreligger nu i en andra kraftigt reviderad upplaga.

Klart och välstrukturerat om diagnostik och behandling

Boken är väl strukturerad. Den inleds med en allmän översiktlig del, som börjar med ett kapitel om virus uppbyggnad och en överskådlig och klargörande taxonomisk indelning av humanpatogena virus. Därefter följer en tabellarisk summering av vanliga symptom vid virusutlösta infektioner. Här saknas ett viktigt virusutlöst symptom, nämligen myokardit – i stället finns tumörutveckling medtagen som symptom! Nephropathia epidemica (NE), rabies och Ebola/Marburg räknas till vektorburna infektioner. Vektor, i bemärkelserna stickande/bitande insekt, överför definitivt inte rabies eller NE, och spridningssättet för Ebola är oklart. Bättre hade varit att benämna kolumnen »zoonos».

Ett kapitel om diagnostik följer, i vilket virusdiagnostikens fyra principer är kort och koncist redovisade. PCR (polymeraskedjereaktion)-metodiken får en större plats än de andra, men det kan vara berättigat eftersom metoden är ny för många läsare. Beträffande IgM-diagnostiken framhävs immunfluorescensmetoden som speciellt lämplig; flertalet IgM-påvisningar torde dock i

praktiken idag göras med ELISA (enzymkopplad immunabsorberande analys).

Slutligen kommer ett kapitel om antiviral behandling i vilket verkningsmekanismerna för antivirala medel förklaras kortfattat. Därefter följer huvuddelen – den specifika – i vilken respektive virus presenteras med ett inledande virologiskt avsnitt, åtföljt av klinik, diagnostik och i förekommande fall behandlings- och preventionsavsnitt. Beskrivningen är klar och koncis, här och där kryddad med en del virologiska utvikningar.

Avsnitten om herpesvirus är särskilt nöjsamma att läsa. Ett rikligt och mycket bra bildmaterial illustrerar de olika avsnitten.

Tyvärr förekommer en del sakfel

Tyvärr finns en del smärre, men även större sakfel, som lite grand förtar det positiva helhetsintrycket av boken. Bara för att nämna några så är antalet serotyper av enterovirus inte längre 71 utan 67 genom att några omklassificerats till rino- eller reovirus. Ockelbovirusinfektion förekommer längs hela Norrlandskusten, dvs upp till breddgrad 66 och inte begränsat till breddgrad 63. NE-framkallande Puumalavirus närmaste släkting är inte Seoulvirus utan det amerikanska Sin nombre-virus. Koreansk hemorragisk feber under kriget 1950–1953 framkallades inte av Seoulvirus utan av Hantaanvirus, och mig verkar det som att NE-fall aldrig behövt genomgå njurtransplantation.

I fråga om diagnostik av varicella-zoster-virusinfektion är direktpreparatmetoden kliniskt den bästa; snabbodling av cytomegalovirus (CMV) är en värdefull metod för påvisande av aktivt kliniskt relevant CMV-infektion. Dessa metoder är inte nämnda, men värdet av dem kan man ju ha olika erfarenhet och uppfattning om.

I avsnittet om parotit borde man kanske ha nämnt något om de tvivel som finns om det nuvarande vaccinets effektivitet, i stället för som det står att man numera enbart ser kliniska fall hos den äldre ovaccinerade befolkningen. Sanningen är ju den att vi de senaste åren haft ett betydande antal fall av klinisk parotit hos vaccinerade.

Boken rekommenderas varmt till kolleger och studenter

Boken vänder sig till kolleger som behöver en snabb uppförskning i äm-

net, som introduktion i ämnet för medicine studerande och som kurslitteratur i olika typer av vårdutbildningar. Allmänheten kan också ha stor behållning av att läsa boken.

Trots de anförda anmärkningarna är jag mycket förtjust i denna bok och rekommenderar den varmt.

Ett råd till författaren inför eventuell ny upplaga är att be en kollega korrekturläsa; jag tror nämligen att efterfrågan blir sådan att nytryckning kommer att behövas. •

Läkartidningen väljer böcker och recenserar

Läkartidningens bokredaktion får då och då in recensioner som kommit till genom att författare eller utgivande förlag, särskilt läkemedelsföretag, vidtalat en läkare att anmäla boken. Sådana recensioner tackar redaktionen nej till. Bokredaktionen väljer ut de böcker som skall anmälas och vidtalar skribenter.

Vi välkomnar tips om nya utländska böcker som är av stort värde för Läkartidningens läsekrets – men tag kontakt med bokredaktionen innan du skriver någon anmälan spontant! Risken för dubbelarbete är stor.

Med hänsyn till det begränsade utrymme som finns för bokanmälningar recenserar Läkartidningen normalt inte skrifter som har anknytning till marknadsföring av företag eller produkter. Om sådant material ger anledning till välgrundad kritik kan den framföras i tidningens debattspalter.